

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત વડી અદાલત
ક્રિમિનલ અપીલ નં.૬૪૫/૧૯૯૪

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રી કે. જે. ઠાકર

સહી/—

- ૧ શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી હા
આપવામાં આવી શકે?
- ૨ રિપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં? હા
- ૩ શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની અંતિમ નકલ જોવા ઇચ્છે છે? ના
- ૪ શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણ, ૧૯૫૦ કે પછી તે હેઠળ કરવામાં ના
આવેલા કોઈ આદેશના અર્થઘટન અંગેના કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો
સમાવેશ થાય છે?
- ૫ શું તે સિવિલ જજને પરિપત્રિત કરવાનો છે? ના

ગુજરાત રાજ્ય. . . . અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

ગોપકુમાર ચાણાપન પિલ્લઈ. . . . સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી(ઓ)

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા(ઓ) નં.૧ તરફે એ. પી. પી. સુશ્રી સી. એમ. શાહ

સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી(ઓ) નં.૧ તરફે નોટિસની બજવણી થઈ નથી.

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. જે. ઠાકર

તારીખ:૨૯/૦૧/૨૦૧૫

મૌખિક ચુકાદો

૧ આ અપીલ ૧૯૯૪ની છે. છેલ્લા ૨૧ વર્ષથી આ કાર્યાલય આરોપીઓને સેવા આપી શક્યું નથી. રાજ્યએ ૧૯૯૩ના સેશન્સ કેસ નં.૧૬૮ માં ભરૂચ ખાતેના વિદ્વાન બીજા અધિક સહાયક સેશન્સ જજ દ્વારા આપવામાં આવેલા ૩૧.૩.૧૯૯૪ ના ચુકાદા અને આદેશ સામે ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની કલમ ૩૭૮ હેઠળ આ અપીલ દાખલ કરી છે. આ કેસ વર્તમાન પ્રતિવાદી મૂળ આરોપી સામે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૪૮૮-એ અને ૩૭૬ હેઠળ ગુનો નોંધવામાં આવ્યો હતો.

૨. ફરિયાદી પક્ષનો કેસ એ છે કે આરોપીએ છેલ્લા દોઢ વર્ષથી મિનીબેન સાથે લગ્ન કર્યા હતા. જો કે, છેલ્લા ત્રણ મહિનાથી તે ઘર ચલાવવા માટે કોઈ પૈસા આપતો ન હતો અને સોનાના ઘરેણાં એટલે કે વીંટી, બંગડી વગેરે વેચી દીધો હતો. વધુમાં એવો આક્ષેપ કરવામાં આવે છે કે મિનીએ તે આભૂષણો પાછા લાવવા માટે વારંવાર વિનંતીઓ/માંગણીઓ કરી હોવા છતાં, આરોપીએ આમ કર્યું ન હતું, તેનાથી વિપરીત, તે રૂ.૨૫,૦૦૦/- રોકડ અને સોનાના આભૂષણોની માંગ કરી રહ્યો હતો અને તેથી, તેણીને ત્રાસ આપી રહ્યો હતો અને દુર્વ્યવહાર કરી રહ્યો હતો જેથી તેણીને આત્મહત્યા કરવા માટે દબાણ કરવામાં આવે. વધુમાં એવો આક્ષેપ કરવામાં આવે છે કે ખરાબ વ્યવહારને કારણે

ક.ક.૧૯૯૩ પર લગભગ ૧૭.૦૦ વાગ્યે સેલ્યુલોઝ પ્રોડક્ટ્સ (I) લિમિટેડ, પુંગમ, અંકલેશ્વરના રહેણાંક સ્ટાફ ક્વાર્ટરમાં મિનીબેને પોતાને ઘરમાં બંધ કરી દીધી હતી અને તેના શરીર પર કેરોસીન રેઝ્યું હતું અને પોતાને સળગાવી દીધી હતી અને આત્મહત્યા કરી હતી. એવો આક્ષેપ કરવામાં આવે છે કે આમ, આરોપીએ મિનીબેને તેનું જીવન સમાપ્ત કરવા માટે ચલાવી હતી.

૨.૧ અંકલેશ્વર પોલીસ સ્ટેશનના પી.એસ.આઈ., શ્રી એસ.આઈ.પટેલ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફરિયાદ પર કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હતી. ફરિયાદી પક્ષનો કેસ છે કે અંકલેશ્વર પોલીસ સ્ટેશને Sr. નં.૧૮/૯૩ પર આકસ્મિક મૃત્યુ નોંધાવ્યું હતું અને આગળની તપાસ પીએસઓ, બલદેવભાઈ હીરાભાઈ દ્વારા લગભગ ૨૦.૦૦ વાગ્યે ક.ક.૧૯૯૩ પર પી.એસ.આઈ., શ્રી એસ.આઈ.પટેલ ને સોંપવામાં આવી હતી. આ બાબતનો હવાલો સંભાળ્યા પછી, પી.એસ.આઈ., શ્રી પટેલે મૃતક મિનીબેનનો પંચનામા અને ગુનાના સ્થળનો પંચનામા પણ બનાવ્યો હતો અને તપાસમાં વધુ પ્રગતિ કરી રહ્યા હતા. દરમિયાન, ડો. એસ. પી. , અંકલેશ્વરએ આ મામલાના કાગળો જાતે જ સંભાળવા માટે બોલાવ્યા હતા અને તે ચાલુ રાખ્યું હતું, એવું જાણવા મળ્યું હતું કે સેલ્યુલોઝ પ્રોડક્ટ્સ (આઈ) લિમિટેડ સ્ટાફ ક્વાર્ટર્સ, અંકલેશ્વરમાં રહેતા ગોપકુમાર પિલ્લાઈએ મિનીબેનના મૃત્યુની જાણ કરી હતી અને તેણે તેની સાથે લગ્ન કર્યા હતા. સંબંધિત સમયે, તેઓ સેલ્યુલોઝ પ્રોડક્ટ્સ સાથે સેવા આપતા હતા (I) લિમિટેડ, અંકલેશ્વર. તે ફરિયાદી પક્ષનો કેસ છે કે પોલીસ પતિ ગોપકુમાર પિલ્લાઈ સામે પૂરતા પુરાવા

એકત્રિત કરી શકી અને તેથી, તેની સામે ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવે છે. પી.એસ.આઈ. શ્રી પટેલ દ્વારા ગોપકુમાર પિંછઈ વિરુદ્ધ નોંધાયેલી ઔપચારિક ફરિયાદ શ્રી પટેલ દ્વારા લેવામાં આવી હતી. બી. કે. ગમતી, પી. આઈ. , અંકલેશ્વર.

૨.૨ તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી અને વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટની અદાલતમાં આરોપી સામે આરોપપત્ર દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું. આ કેસ સુનાવણીપાત્ર સત્રો હોવાથી તે જ સત્ર અદાલતને સોંપવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ આરોપ ઘડવામાં આવ્યો અને આરોપીઓને સમજાવવામાં આવ્યો, જેના પર આરોપીએ દોષિત ન હોવાનો દાવો કર્યો અને દાવો કર્યો કે તેના પર કેસ ચલાવવામાં આવી રહ્યો છે.

૨.૩ આરોપી સામેના આરોપોને ઘરે લાવવા માટે ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા ઘણા સાક્ષીઓની તપાસ કરવામાં આવી હતી. ફરિયાદી પક્ષે તેના કેસના સમર્થનમાં દસ્તાવેજી પુરાવા પણ રજૂ કર્યા છે.

૨.૪ ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા અંતિમ કાર્યવાહી દાખલ કર્યા પછી, ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા, ૧૯૭૩ની કલમ ૩૧૩ હેઠળ આરોપીનું વધુ નિવેદન નોંધવામાં આવ્યું હતું. આરોપીએ ફરિયાદી પક્ષનો કેસ નકારી કાઢ્યો હતો અને રજૂઆત કરી હતી કે તેની સામે ખોટો કેસ દાખલ કરવામાં આવ્યો છે.

૨.૫ સુનાવણીના અંતે અને મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવાની પ્રશંસા કર્યા પછી, વિદ્વાન ન્યાયાધીશે વિવાદિત ચુકાદા દ્વારા પ્રતિવાદી-આરોપીને શંકાનો લાભ આપીને નિર્દોષ જાહેર કર્યા હતા.૧૯૯૩ના સેશન્સ કેસ નં.૧૬૮ માં ભરૂચ ખાતેના વિદ્વાન બીજા અધિક સહાયક સેશન્સ જજ દ્વારા આપવામાં આવેલા ઉપરોક્ત ચુકાદા અને નિર્દોષ જાહેર કરવાના આદેશથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ હોવાને કારણે, અપીલકર્તા-રાજ્યએ આ અદાલત સમક્ષ હાલની અપીલ દાખલ કરી છે.

૩. સુશ્રી સી. એમ. શાહ, રાજ્ય વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન એપીપીએ રજૂઆત કરી છે કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશે પ્રશંસા કરવી જોઈએ કે પીડિતાને તેના વૈવાહિક સ્થળે શારીરિક અને માનસિક ત્રાસ આપવામાં આવ્યો હતો અને પૂરતા પુરાવા છે જે દર્શાવે છે કે એવા પૂરતા સંજોગો હતા જેમાં એક મહિલા શારીરિક અને માનસિક ત્રાસને કારણે આત્મહત્યા કરી શકે છે. તેણીએ એવી પણ રજૂઆત કરી હતી કે નીચેની અદાલતે સારા અને નક્કર કારણો આપ્યા વિના ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષીને કાઢી નાખવામાં ભૂલ કરી છે. તેણીએ રજૂઆત કરી હતી કે ટ્રાયલ કોર્ટે જોવું જોઈતું હતું કે ડૉ. એલ. એસ. રાઠોડની તપાસ કરવામાં આવી હતી અને તેમના પુરાવામાં તેમણે જણાવ્યું છે કે તેમને શરીરના ચહેરા, ગરદન, છાતી, પેટ, પગ વગેરે પર થર્ડ ડિગ્રી બર્ન મળ્યા હતા. તે તેના પુરાવાઓમાં પણ છે કે મહિલાનું મૃત્યુ ૯૦ ટકાના અનેક સઘન બર્નના પરિણામે આઘાતને કારણે થયું હશે. તેમણે એમ પણ રજૂઆત કરી હતી કે આંક ૮ પર તપાસ કરાયેલા પી.

ડબલ્યુ. ર સોમાભાલ ઈશ્વરભાઈ પટેલ, તેમના પુરાવામાં જણાવે છે કે મિનીબેનના લગ્ન આરોપી સાથે અઢાર વર્ષ પહેલાં થયા હતા અને આરોપી ગોપકુમાર પિલ્લઈ સેલ્યુલોઝ પ્રોડક્ટ્સ (I) લિમિટેડ સાથે કામ કરતો હતો. તે તેના પુરાવાઓમાં પણ છે કે આરોપીને છેલ્લા ૩ મહિનાથી પગાર મળતો ન હતો. તેણે સોનાની વીંટીઓ, બંગડી અથવા તેના તાર વેચી દીધા હતા અને મિની તેને વારંવાર તે જ પાછા લેવાનું કહેતો હતો, જો કે, આરોપી વિનંતીઓનું પાલન કરતો ન હતો અને તેનાથી વિપરીત તેને હેરાન અને ત્રાસ આપતો હતો. તે તેના પુરાવાઓમાં પણ છે કે ૬.૬.૧૯૯૩ પર સાંજે લગભગ ૫ વાગ્યે મિનીએ તેના શરીર પર કેરોસીન રેઝ્યું અને પોતાને બાળી નાખ્યું.

જ. સુશ્રી શાહે પણ રજૂઆત કરી હતી કે ટ્રાયલ કોર્ટે અનિલકુમાર નાયર, ફ. સાક્ષી ૫ ના પુરાવાની પ્રશંસા કરવી જોઈએ, જેમણે મૃતક દ્વારા તેની બહેન અને સાળીને લખેલો પત્ર આંક ૧૭ રજૂ કર્યો છે. આ પત્રમાં મૃતકએ લખ્યું હતું કે આરોપી તેની સાથે દરરોજ ઝઘડો કરતો હતો અને તેને ત્રાસ પણ આપતો હતો. એવું પણ લખવામાં આવ્યું છે કે તેણીને જીવવામાં કોઈ રસ નહોતો. તેમણે એમ પણ રજૂઆત કરી હતી કે ટ્રાયલ કોર્ટે જોવું જોઈતું હતું કે આરોપીએ છેલ્લા ત્રણ મહિનાથી કંપનીમાંથી પગાર મેળવ્યો હતો, તેમ છતાં આરોપીએ તેની પત્ની મિનીબેનને કોઈ પૈસા આપ્યા ન હતા. તેણીએ એમ પણ રજૂ કર્યું હતું કે વેણુ પુરુષોત્તમનો પુરાવો, આંક ૧૩ પણ ફરિયાદી પક્ષના કેસને સમર્થન આપે છે. તેણીએ એમ પણ રજૂઆત કરી હતી કે આરોપી તેની પત્ની મિનીબેનને હેરાન

અને ત્રાસ આપતો હતો અને તેથી તેણે આત્મહત્યા કરી છે. તેણીએ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે નીચેની અદાલત આરોપીઓને દોષિત ઠેરવવા માટે પૂરતા મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવા છે તેની પ્રશંસા કરવામાં અને તેને ધ્યાનમાં લેવામાં નિષ્ફળ રહી છે અને નીચેની અદાલતે આરોપીઓને દોષિત ઠેરવવા જોઈએ. તેણીએ રજૂઆત કરી હતી કે આરોપીએ આઈપીસીની કલમ ૩૭૬ અને ૪૮૮-(એ) હેઠળ ગુનો કર્યો છે તે સાબિત કરવા માટે પૂરતા પુરાવા છે. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે આ અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે અને આરોપીઓને દોષિત ઠેરવીને વિવાદિત ચુકાદાને ઉલટાવી શકાય છે.

૫. મેં અપીલકર્તા-રાજ્ય તરફે વિદ્વાન એ.પી.પી.ને સાંભળ્યા છે અને રેકૉર્ડનો અભ્યાસ કર્યો છે. મેં આ કેસમાં રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજોની તપાસ કરી છે. આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૭૬ અને ૪૮૮-એ હેઠળ ગુના માટે પ્રતિવાદી આરોપી સામે ઘડવામાં આવેલા આરોપને જોતાં, ફરિયાદી પક્ષે વાજબી શંકાથી આગળ પોતાનો કેસ સાબિત કરવો પડશે. વિવાદિત ચુકાદો પસાર કરતી વખતે, વિદ્વાન સેશન્સ જજે સ્પષ્ટ તારણ આપ્યું છે કે ફરિયાદી પક્ષના કોઈ પણ સાક્ષીના પુરાવાઓમાં એવું નોંધવામાં આવ્યું નથી કે મિનીને મિલકત અથવા મૂલ્યવાન જામીનગીરીઓની ગેરકાયદેસર માંગણીઓ પૂરી કરવા માટે દબાણ કરવાના હેતુથી સતામણીનો સામનો કરવો પડ્યો હતો અથવા તેણી નિષ્ફળ રહી હતી અથવા તેણીના કોઈ સંબંધીઓ આવી માંગણીઓ પૂરી કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા.

હતા. જોકે વેણુ પુરુષોત્તમ, આંક ૧૩, તેમના પુરાવામાં ઉલ્લેખ કરે છે કે લગ્ન પછી માતાપિતાના ઘરની મુલાકાત વખતે મિનીએ ફરિયાદ કરી હતી કે આરોપી પૈસાની માંગણી કરી રહ્યો છે અને તેના માટે સમસ્યાઓ ઊભી કરી રહ્યો છે. જો કે કબૂલાત એ સ્પષ્ટ કરે છે કે જ્યારે આ વાતચીત પ્રથમ પ્રસંગે થઈ હતી, ત્યારે તેમાંથી માત્ર ત્રણ એટલે કે તે, મિની અને આરોપી હાજર હતા અને તે સમયે આરોપી દ્વારા પૈસાની કોઈ માંગણી કરવામાં આવી ન હતી. જો કે તે જ શ્વાસમાં એક સુધારો છે અને સાક્ષી જણાવે છે કે બીજા પ્રસંગે મિનીએ સોનાની ૫ પાવની અને રૂ. ૫૦૦૦-રોકડ માંગી હતી અને તે સમયે મિની અને પરિવારના તમામ સભ્યો હાજર હતા. આ સંદર્ભમાં આ પુરાવા આરોપીને પૈસાની માંગણી અને મિનીની પજવણીમાં ફસાવવા માટે પૂરતા નથી. તે શક્ય છે અને સંભવિત છે કે મિનીએ પોતાની મરજીથી સોનું અને રૂ. ૫,૦૦૦/- રોકડ માંગી હશે. આરોપીએ કદાચ તે માટે પૂછ્યું ન હોય, કોણ જાણે છે કે આંક ૧૩ દ્વારા પ્રસ્તાવિત સંસ્કરણ સાચું છે કે ખોટું. બીજા પ્રસંગે નાણાંની માંગ અંગે કોઈ સમર્થનકારી પુરાવા રેકૉર્ડ પર આવ્યા નથી અને તે સંદિગ્ધ પુરાવા હોવાનું જણાય છે અને તે કોઈ વિશ્વાસને પ્રેરિત કરતું નથી. ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા એવું પણ જાણવા મળ્યું છે કે મૃતકના સાળા અનિલકુમાર, આંક ૧૫ પાસે તેના પુરાવાઓમાં સાળીને સતામણી વિશે ક્યાંય જણાવવામાં આવ્યું નથી. આંક ૧૭ એ મિની દ્વારા તેની બહેન શોભાને લખેલો પત્ર છે. તેમાં અમુક તબક્કે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે કે તેનો પતિ તેની સાથે દરરોજ ઝઘડો કરે છે અને તેને ત્રાસ

પણ આપે છે. આ લાગણી કયા સંદર્ભમાં વ્યક્ત કરવામાં આવી છે તે પત્રમાં પણ સમજાવવામાં આવ્યું નથી અને તેથી, આરોપી દ્વારા દહેજ માટે નાણાંની માંગ અથવા આભૂષણો સાથે તેનો આરોપ લગાવી શકાતો નથી. પતિ અને પત્ની વચ્ચે ઝઘડો થઈ શકે છે અને સતામણી પણ થઈ શકે છે, જો કે, સતામણીનું પ્રમાણ અલગ અલગ હશે અને આ કલમ હેઠળ ગુનો નક્કી કરવામાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવશે. સતામણી એટલી તીવ્ર હોવી જોઈએ કે તે વ્યક્તિને આત્મહત્યા કરવા માટે ઉશ્કેરે. ફૂરતાના ગુનાને યોગ્ય બનાવવા માટે ફૂરતા અને આત્મહત્યા વચ્ચે વાજબી જોડાણ સ્થાપિત કરવું આવશ્યક છે. આ તબક્કે એ નોંધવું જોઈએ કે ફરિયાદી પક્ષનો કેસ માત્ર એવા સાક્ષીઓના પુરાવા પર આધારિત છે જેઓ મૃતક મિનીના નજીકના સંબંધીઓ છે અને તેઓ આરોપી પ્રત્યે પ્રતિકૂળ છે. આવા પ્રકારના ગુનાનું નિર્ધારણ કરતી વખતે હંમેશા કોઈ સ્વતંત્ર સ્રોતમાંથી સમર્થનકારી પુરાવા જરૂરી હોય છે. કોઈ પણ સમર્થનકારી પુરાવાની ગેરહાજરીમાં આત્મવિશ્વાસને પ્રોત્સાહન આપતું નથી અને આંક ૧૭ માં કેટલાક શબ્દોનો ખાલી ઉલ્લેખ સતામણી શબ્દોના ઘટકોને આકર્ષિત કરતો નથી. સતામણી અને જીવનની સમાપ્તિ તરફ દોરી જવા વચ્ચેનું જોડાણ સ્થાપિત થયું નથી. તેથી, મારા મતે, વિદ્વાન ન્યાયાધીશે યોગ્ય નિરીક્ષણ કર્યું છે કે રેકૉર્ડ પરના પુરાવા પરથી તે સાબિત થઈ શક્યું નથી કે કલમ ૪૮૮-એ હેઠળ ગુનો કરવામાં આવ્યો છે અને આઈપીસીની કલમ ૩૦૫ ના ઘટકો પણ સ્થાપિત કરી શકાયા નથી. એવું ન કહી શકાય કે પ્રતિવાદીની ઉશ્કેરણી, ઉશ્કેરણી અથવા ઉશ્કેરણીને

કારણે મૃતકએ આત્મહત્યા કરી હતી. તેથી, વિદ્વાન ન્યાયાધીશે યોગ્ય રીતે અવલોકન કર્યું છે કે ફરિયાદી પક્ષ વાજબી શંકાથી આગળ પોતાનો કેસ સાબિત કરી શક્યો નથી.

૬. ગોવા રાજ્ય વી. સંજય ઠકરાન અને અનરના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના તાજેતરના ચુકાદામાં. (૨૦૦૭) ૩ એસ. સી. સી. ૭૫ માં નોંધાયેલ, કોર્ટે આવા કેસોમાં વડી અદાલતની સત્તાઓનો પુનરોચ્ચાર કર્યો છે. ઉપરોક્ત નિર્ણયના પેરા ૧૬માં કોર્ટે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

“૧૬. ઉપરોક્ત નિર્ણયો પરથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે નિર્દોષ જાહેર કરવાના આદેશ સામે અપીલમાં સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે અપીલની અદાલત સામાન્ય રીતે નિર્દોષ જાહેર કરવાના આદેશમાં દખલ કરશે નહીં, સિવાય કે નીચલી અદાલતનો અભિગમ કોઈ સ્પષ્ટ ગેરકાયદેસરતા દ્વારા દૂષિત કરવામાં આવે અને જે નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યું હોય તે કોઈપણ વાજબી વ્યક્તિ દ્વારા પહોંચશે નહીં અને તેથી, નિર્ણયને વિકૃત તરીકે દર્શાવવો જોઈએ. માત્ર બે મંતવ્યો શક્ય હોવાથી, અપીલની અદાલત એવો મત નહીં લે જે નીચેની અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદાને અસ્વસ્થ કરે. જો કે, અપીલ અદાલત પાસે પુરાવાની સમીક્ષા કરવાની સત્તા છે જો તેનો મત છે કે નીચેની અદાલત દ્વારા લેવામાં આવેલ નિષ્કર્ષ વિકૃત છે અને અદાલતે કાયદાની સ્પષ્ટ ભૂલ કરી છે અને રેકૉર્ડ પરના ભૌતિક પુરાવાની અવગણના કરી છે. આવા સંજોગોમાં અપીલ અદાલતની ફરજ છે કે તે રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવેલી સામગ્રીના આધારે ન્યાયી નિર્ણય પર પહોંચવા માટે પુરાવાની ફરીથી પ્રશંસા કરે કે કેમ તે જાણવા માટે કે કોઈપણ આરોપી તેના પર આરોપ મૂકવામાં આવેલા ગુનાના કૃત્ય સાથે સંકળાયેલો છે કે કેમ. ”.

૭ સમાન સિદ્ધાંત સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય વિરુદ્ધ રામ વીર સિંહ અને અન્યોના કેસોમાં મૂકવામાં આવ્યો છે, જેનો અહેવાલ ૨૦૦૭માં AIR SCW ૫૫૫૩માં અને ૨૦૦૭માં AIR SCW ૫૫૮૯માં LRs વિરુદ્ધ મધ્ય પ્રદેશ

રાજ્ય દ્વારા નોંધાયેલા ગિરિજા પ્રસાદ (મૃત) માં આપવામાં આવ્યો હતો. આમ, આ અદાલત નિર્દોષ જાહેર કરવાના આદેશ સામે જે સત્તાઓનો ઉપયોગ કરી શકે છે તે સારી રીતે પતાવટ કરવામાં આવે છે.

૮. મુકિયા અને અનરના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના તાજેતરના ચુકાદામાં પણ.

વિ. રાજ્ય, પ્રતિનિધિ પોલીસ નિરીક્ષક, તમિલનાડુ દ્વારા (AIR ૨૦૧૩ SC ૩૨૧), પેરા-૪ માં સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

૪. તે વિવાદમાં નથી કે ટ્રાયલ કોર્ટે ફરિયાદી પક્ષ અને બચાવ પક્ષની આગેવાની હેઠળના મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાની પ્રશંસા કરીને આરોપીઓને તેમની સામે મૂકવામાં આવેલા આરોપોના સંદર્ભમાં નિર્દોષ જાહેર કર્યા. રાજ્યની અપીલ પર, વડી અદાલત વિવાદિત આદેશ દ્વારા ઉપરોક્ત નિર્ણયને ઉલટાવી દીધો અને આરોપીઓને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૪ સાથે વાંચીને કલમ ૩૦૨ હેઠળ દોષિત ઠેરવ્યા અને આઈ. ને આજીવન કેદની સજા ફટકારી. અપીલકર્તાઓના વકીલે ખૂબ જ ભાર મૂક્યો હોવાથી કે વડી અદાલત નિર્દોષ જાહેર કરવાના આદેશને દોષિત ઠેરવવામાં તેના અધિકારક્ષેત્રને વટાવી દીધું છે, ચાલો નિર્દોષ જાહેર કરવાના આદેશ સામે દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલમાં ઉચ્ચ અદાલતના અવકાશ અને શક્તિનું વિશ્લેષણ કરીએ. આ અદાલતે શ્રેણીબદ્ધ નિર્ણયોમાં વારંવાર જણાવ્યું છે કે પ્રથમ અપીલ અદાલત તરીકે વડી અદાલત, નિર્દોષતા સામેની અપીલ સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે પણ, સંપૂર્ણ પુરાવાઓની તપાસ કરવા અને જો જરૂર હોય તો ફરીથી પ્રશંસા કરવા માટે હકદાર અને બંધાયેલી હતી, જોકે દખલ કરવાનું પસંદ કરતી વખતે માત્ર અદાલતે રેકૉર્ડ પરના પુરાવાના આધારે દોષની સંપૂર્ણ ખાતરી મેળવવી જોઈએ, માત્ર એટલા માટે નહીં કે વડી અદાલત માત્ર એક વધુ સંભવિત અથવા અલગ દ્રષ્ટિકોણ લઈ શકે છે. ઉપરોક્ત સિવાય, જ્યાં અપીલની વિચારણાની હદ અને ઊંડાણની બાબતનો સંબંધ છે, ત્યાં અપીલ સાથે વ્યવહાર કરવામાં કોઈ તફાવત અથવા અભિગમમાં મતભેદની કલ્પના કરવામાં આવી નથી કારણ કે માત્ર એક દોષિત ઠેરવવાની વિરુદ્ધમાં હતો અથવા બીજો નિર્દોષ જાહેર કરવાની વિરુદ્ધમાં હતો. [રાજસ્થાન રાજ્ય વિરુદ્ધ સોહન લાલ અને અન્યો, (૨૦૦૪) ૫ એસસીસી ૫૭૩]

૯ તે સ્થાયી કાનૂની સ્થિતિ છે કે નિર્દોષ જાહેર કરવાની અપીલમાં, અપીલ અદાલતે ચુકાદો ફરીથી લખવાની અથવા નવા તર્ક આપવાની જરૂર નથી જ્યારે અપીલ અદાલત ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આરોપીઓને નિર્દોષ જાહેર કરવાના કારણો સાથે સંમત હોય. તાત્કાલિક કેસમાં, આ અદાલત પ્રતિવાદી-આરોપીને નિર્દોષ જાહેર કરતી વખતે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા કારણો અને નોંધાયેલા તારણો સાથે સંપૂર્ણ સંમત છે અને ઉપરોક્ત કારણોને તેમજ ઉપરોક્ત કારણોને અપનાવે છે, મારા મતે, વિવાદિત ચુકાદો ન્યાયી, કાયદેસર અને યોગ્ય છે અને આ તબક્કે આ અદાલત દ્વારા કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી. મને વિવાદિત નિર્ણયમાં દખલ કરવાનું કોઈ નક્કર કારણ દેખાતું નથી કારણ કે તેને વિકૃત અથવા કેસની હકીકતોમાંથી બહાર આવ્યું નથી એમ ન કહી શકાય. રાજ્ય આ અદાલતને આ બાબતમાં અલગ દ્રષ્ટિકોણ અપનાવવા માટે સમજાવી શક્યું નથી. તેથી, આ અપીલ યોગ્ય નથી અને તેને રદ કરવી જરૂરી છે.

૧૦. પરિણામે, અપીલ આથી રદ કરવામાં આવે છે.૧૯૯૩ના સેશન્સ કેસ નં.૧૬૮ માં ભરૂચ ખાતેના બીજા અધિક સહાયક સેશન્સ જજ દ્વારા પ્રતિવાદી-આરોપીને નિર્દોષ જાહેર કરવાના વિવાદિત ચુકાદા અને તારીખ ૩૧.૩.૧૯૯૪ ના આદેશની આથી પુષ્ટિ થાય છે. રેકર્ડ અને પ્રોસિડિંગ્સ, જો કોઈ હોય તો, તરત જ સંબંધિત ટ્રાયલ કોર્ટમાં પરત મોકલવામાં આવે. જામીન અને જામીન બોન્ડ, જો કોઈ હોય તો, રદ કરવામાં આવે છે.

સહી/ –
(કે. જે. ઠાકર, ન્યાયમૂર્તિ)

*મલેક

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.